

Visų šalių proletarai, vienykites!

PO SPALIO Vėliava

LKP(b) Rokiškio rajono k-to ir rajono vykd. k-to organas
1951 m. gegužės mėn. 29 d., antradienis * Kaina 15 kp.
EINA NUO 1950 M.

Nr. 43 (58)

Pagerinti prekybos tinklo darbą rajone

Partija ir vyriausybė visuomet skiria milžiniška dėmesį dėl placių tarybinės prekybos išvystymo. Draugas Stalinas moko, kad plati tarybinė prekyba yra stiprus veiksnys šalies ekonominiams gyvenimui vystytis. Sava pranešime, padarytame VPK(b) XVII suszaviamime, draugas Stalinas kalbėjo: „Reikia, kad šaltinių nuklotai tankių prekybos bazė, parduotuvė, krautuvė, tinklu. Reikia, kad šiuo bazė, parduotuvė, krautuvė kanalas be sustojimo cirkuliutuoti prekes iš gamybos vietu pas vartotojų.“

Mūsų rajono darbo žmonės kartu su visa tarybine liudimini ūlandinė telsėtai gali džiaugtis, jog, dėka partijos ir vyriausybės rūpesčio, kasdien plečiasi prekybos tinklas, didėja prekių assortimentas, gerėja jų kokybė, kultūra tarybinio vartotojo aptarnavimas.

Eilė prekybos darbuotoju, sažiningai aptarnaujami pirkėjus, nusipelnė ju pagarbos, kaip gastronomijos prekių krautuvės pardavėja drg. Jasionaitė, universalinių prekių parduotuvės pardavėja drg. Aleksandraviciutė, Kamajų bufete vedėja drg. Baroniene ir kt. Rajono koliečių patogumui eilė prekybos taškų veikia periferijoje. Tačiau visumojų rajono prekiaujančios organizacijos darbuoti kritina kultūringo ir visapusiško pirkėjų aprūpinimo.

Rajono kooperatyvų sąjunga vykdama šiu metų II ketvirčio planą neužtikrino reikiama prekybai vadovavimo ir prileido stambius trukumus. Tai pasėka to, jog parduotuvėse yra užsigulę milžiniški kiekiai prekių, dalis iš jų dėl ilgo stovėjimo pasidare žemos kokybės. Cia kaltė tenka Raikoopasjungos vadovams, o ypač prekių žinovui drg. Žukovai, kuri prekes skirsto ne pagal tai, kur jos daugiausia rastu pirkėjų, bet savo nuožiura, paskirdama dažnai ten, kur atitinkamai prekių visai nepareikalaujama. Čia kaltas neteisingas planavimas. Šito pasėkoje užsigulę daugiau kaip už 2 milijonus rublių vertės prekių.

Néra reikiamas iniciatyvos dėl gyventojų aprūpinimo maisto produktais, kaip kruopomis, nereguliarai esti mėsos, visai neaprūpinama daržovėmis, pie-

no produktais. Visiems šiemis produktams parduoti, o taip pat jais apsirūpinti Raikoopasjungo turi visas galimybes, tačiau dėl neaktyvumo to nepadaro.

Neleistinaius prekyboje reiškinys, kad i prekybos tinkla išeidižiami svetimi tarybinė prekybai elementai, ko pasekoje išvysta išeikvojimai, pirkėjų apgaudinėjimai bei nekultūringumas. Šitokio neaktyvumo pasekoje vien tik per 1950 metus buvo išeikvota arba sugadinta daugiau kaip už 50 tukstančių rublių prekių. Per šiu metų balandžio mėnesį prekiautojo Matusevičiūnė išeikvojo prekių už 3000 Rb. Stambus trukumas ir tai, kad nekovojama dėl prekybos kultūringumo ir teisinguo. Kaip gaimai laikyti tarybinė prekyboje, pvz., Žibobiškio parduotuvės vedėja Guža, kuris apgaudinėjo pirkėjus, prekiadamas paukštintomis kainomis, arba nuvertintuose prekių parduotuvės vedėja Frolova, kuris vietoje gražos įkyriai siulo nereikalingas prekes. Be to, Frolovas pasižymi diliu nemandagumu. Ryškiu nemandagumo požiūriu yra ir kituose prekybos taškuose (univermago manufakturos skyriaus pardavėja Eigejėja) ir kt.

Prekybos taškai blogai remontuojami, pasižymi nesvara. Iš tokiu paminėtinis Juodupės bufetas, kuriame nėra stalų, kėdžių bei stolių ir bokalu, patalpos nešvarios. Panaši padėtis Rokiškio tarybinio ukio parduotuvėje.

Nežiorint to, kad yra gauzuo vandens gamykla, tačiau jo visuomet trukumas, o ir esamas — grynas vanduo.

Neleistinai prekybos darbuotojai pasielgia, kai gaunamai fondai ligoninei, vėl kai namams nekreipiamai ne pagal paskirtį, o neretai iš dalinami kitims prekybos taškams. Iki šio laiko nesutarkomas operatyvus gyventojų aprūpinimas duoną.

Niekuo nepateisinatei ir tai, kad iki šio laiko rajono koliečiai negauna reikiama skalčiaus noragu bei kitu ukiškų placių naudojamų prekių.

Rajono kooperatyvų sąjungos vadovai pagaliau prireikia organizuoti tarybinę prekybą taip, jog gyventojų aprūpinimas platus vartojimo prekėmis būtų gausus ir kultūringas.

Visokeriopai plėskime socialistinį lenktyniavimą dėl sėkmingo payasario sėjos pravedimo!

Sėjos baruose

„Baltijos“ koliečiai išvkdė ir žymiai viršijo vasarinį grūdinės kultūros sėjos planas čia viršytas 25 ha. Vasarinį kviečių — taip pat 25 ha.

Dirvos paruošime vasarinėms grūdinėms kultūroms sėjose pastžymėjo II-OS brigados koliečiai drg. drg. Babregaitė, kasdien apakejanti 7—9 ha dirvų, Grigonis ir Klisys, kasdien apsėja po 20—25 ha.

Dabartiniu metu „Baltijos“ koliečiai koliečiai sparčiai sėja techninės kultūras ir pašariniaus šakniavaisius.

H. Banaitis

Daugelis rajono koliečiai žymiai viršijo vasarinį kviečių sėjos planą. Koliečiai stengesi kiek galint tinkamiai atlikti sėjos darbus, kad gavus aukštą derliu.

Nemaža plotą virš plano išėjo „Pilies“ koliečiai. Jie vasarinį kviečių sėjos planą viršijo 40 ha. Virš plano nemažus plotus vasarinį kviečių pasejo ir „Tarybų Lietuvių“, „Nemuno“, „Aušros“ ir daugelis kitų koliečių.

V. Šukys

Sėkmingai išvkdė grūdinės kultūrų sėjų

„Pilies“ ir „Šeteknos“ koliečiai buvo labiausiai atsilięs vasarinį kultūrų payasario sėjos vykdyme.

Rajono vykdomas komitetas savo išvažiuojamame posėdyje išklausė šiu koliečių pirminkus ir brigadininkus, davė atitinkamus nurodymus. Visintinio susirinkimuose koliečiai apsvarstė sėjos eiga, kuriuose buvo priimtos konkretios priemonės ir išpareigota darba pagerinti.

Darbu elgoje išvko persilažimus. Visi vienas artelės nariai pradėjo anksti išsiesti į laukus.

Praslinkusių paskutinių 6 dienų laikotarpyje koliečiai sugebėjo grūdinės kultūrų sėjos planus išvkydymoje, o pagal pasirkas kultūras ir žymiai viršyti. „Pilies“ koliečius

H. Banaitis

Daugelyje mūsų rajono koliečių teisingai suprasta linų pasėlių išplėtimo relkšmė tolimesniame žemės okio išvystyme. Štai „Atžalyno“ koliečiai koliečiai baigia vykdymą linų sėjos planą. Šia svarbiu techninė kultūra apsėta daugiau kaip 48 ha. Linams auginti čia sudarytos grandys, kurios išsiungė i socialistines lenktynes dėl aukštų derlių iš-

riinių kviečių planą viršijo 31 ha, miežių — 21 ha ir cukrinė runkelių — 2 ha. Koliečiai sėjos darbuose pirmaja drg. Pečiūros vadovaujama 1 laukininkystės brigada. Darbuose paslžymai, kiekviena diena viršydamis išdirbio normas ir daugiausia išdirbę darbdavinių, koliečiai drg. drg. Guogis Leonas, Jasinevičius Povilas ir daug kitų.

„Šeteknos“ koliečiai taip pat žymiai viršytas vasarinį kviečių sėjos planas. Darbuose pirmaja drg. drg. Žvirblis Jono ir Mikailio Antano vadovaujamos II-ji ir III-čioji laukininkystės brigados.

Dabartiniu metu koliečiai sėkmingai vykdė daržovių, runkelių ir bulvių sodinimą.

K. Tumavilčius

Sėkime linus

Daugelyje mūsų rajono koliečių teisingai suprasta linų pasėlių išplėtimo relkšmė tolimesniame žemės okio išvystyme. Štai „Atžalyno“ koliečiai koliečiai baigia vykdymą linų sėjos planą. Šia svarbiu techninė kultūra apsėta daugiau kaip 48 ha. Linams auginti čia sudarytos grandys, kurios išsiungė i socialistines lenktynes dėl aukštų derlių iš-

K. Vaidotas

DAUGIAU ORGANIZUOTUMO UŽBAIGIANT PAVASARIO SĒJĄ

Daugelis rajono koliečiai, kaip „Verksnionys“, „Salos“ ir eilė kitų, iš pat pradžiu teisingai organizavę pavasario sėjos darbus, sėkmingiai juos užbaigė ir šiuo metu atlieka paskutinius daržovių sodinimo bei kitus laukų darbus. Tačiau visai kitokia padėtis „Bolševiko“, „Pergalės“, „Žalgirio“ ir kituose atsiliekančiuose koliečiuose. Čia jau nuo pat pavasario sėjos pradžios penkiadienis iš penkiadienos sėjos planai buvo žlugdomi. Nenostabu, kad ir dabar šiuose koliečiuose dar negalutinai užbaigta grūdinės kultūra, o tuo laiku šakniavaisių bei linų, sėja. Kodėl taip atsitiko?

Atsakymas aškius — bloga darbo organizacija. Kuo pataisinti „Bolševiko“ koliečio pirminko drg. Krisiuko elges, kai vietoje to, jog visą traukiama jėga panaudoti laukų darbams, drg. Krisiukas žymiai dalijosi asmeniniais koliečių reikalams? Žymiai darbo jėgas dalis nešeidavo į darbą dėl to, kad budavo užsiimta asmeniniais darbais. Nebuvo praktikuojamas moterų įtraukimas į visus laukų darbus. Darbas, kaip taisyklė, prasidėavo vėlai, nebuvo kontroliuojamas dar-

bas laukuose. Koliečio valdyba nekontroliavo brigadininkų darbo, neįtraukė jų į socialistinį lenktyniavimą. Koliečio pirminkas drg. Krisiukas visai nesigindinamas pareiškė, kad „jokio socialistinio lenktyniavimo pas mus nėra...“ Be to, „Bolševiko“ koliečiai prileidžiai kitelės įstatu pažeidimai. Štai koliečiai Danys iki šio laiko nesuvisuomeninio arklio, prisiendydamas įvairiomis kultūromis atitinkamais plotais — reiškia jie būtini išvykdyti, nes niekas nedavė teisės juos žlugdyti ir tuo kenksti visai didingajai socialistinės valstybės ekonomikai. Daugelyje rajono koliečių dar nepasidintos bulvės, nepasėti cukriniai runkeliai, silosiūs žolės, linai. Koliečių valdyboms būtina organizuoti ankstyvą išėjimą į darbus, greitai kontroliuoti, kad visi darbingi koliečiai dalyvautų darbuose ir įvesti reikiamą darbo drausmę. Brigadininkai privalo operatyviai vadovauti brigadoms visuose darbuose, iš anksto paskirstyti darbą, sekti socialistinio lenktyniavimo eiga.

Koliečių valdybos ir pirminkai! Iveskite tokį darbo stiliją, kad visi pavasario sėjos darbai būtų nedeliant užbaigtai.

P. Ganusauskas

PARTIJOS GYVENIMAS

Partinio švietimo mokslo metus baigiant

Juo aukštesnis yra poltintis lygis tr markesčtinis-leniniinis bet kurios darbo sritis darbuotojų sąmoningumas, tuo aukštesnis ir vaivis gėnas yra pats darbas, tuo efektyvesnis darbo rezultatas" - sakė draugas Stalinas.

Kiekvienas mūsų šalies žmogus, o ypatingai partiniai ir tarybiniai darbuotojai, komunistai ir inteligentija, siekia kuo geresnio marksizmo-leninizmo mokslo išsavinimo, kad galėtų ji įgyvendinti vykstant didžiausias komunizmo stabybas, statant komunistinę santvarą mūsų šalyje. Kiekviename suprantama, kad negalima statyti pastato, neįsnagrinėjus jo projekto ir nežinant jo paskirties, o tuo labiau negalime statyti komunistinės visuomenės, nežinodami marksistinės-lenininės teorijos. Tai suprato ir mūsų rajono partiniai ir tarybiniai darbuotojai, komunistai, priešakiniai darbininkai, kolukiečiai ir intelligentai. 1950-51 partinio švietimo mokslo metų pradžioje į politines mokyklas ir VKP(b) istorijos trumpajam kursui nagrinėti ratelius įstojo apie 900 priešakinėjų rajono dirbančiųjų ir tarnautojų ir visi rajono komunista.

Be to, prie LKP(b) rajono k-to veikė dvimėtė partinė vakarinė mokykla, kurią lankė visi rajono atsakinių partiniai ir tarybiniai darbuotojai. Ratelių vadovams buvo pravedami seminarai, kuriuose jie gaudo papildomą metodinį ir dalykinį žinių.

Daugumas ratelių vadovų stropiai perdaė žinią klausytojams ir laiku pagal programą pravedė užsiėmimus. Ratelių vadovai sugebėjo sudominti klausytojus, tinkamai išaiškinti jems mokymosi reikšmę, ko pasėkoje rateliai veikė bei pertraukų ir klausytojai noriai lankė užsiėmimus. Pilnai ir laiku užbaigė programą VKP(b) istorijos trumpajam kursui, nagrinėti ratelis prie Panemunėlio MTS, vadovaujančios drg. Strumskio. Per baigiamuo-

sius užsiėmimus klausytojai parodė gilių žinių išsavinimą. Šios žinių jie nenustrukstamai pritaiko gyvenimine. Taip pat laikui užbaigė programą drg. drg. Stasėlio, Rinkevičienės ir kitų sažiningų ratelių vadovų vadovaujantį ratelį.

Tačiau keletas ratelių dėl ju vadovų apsilieidimo ir nesugebėjimo organizuoti darbą neišejo numatytos programos. Iš tokų pažymėtini drg. drg. Mainelis, Tuinyla (kurių pravedė iš viso tik vieną užsiėmimą), Ni-kolskis ir Chmielevskis. Ratelių vadovai, kurie nebaigė programos, turi artimiausiu laiku imtis priemonių esamai padėciai ištaisyti.

Būtina pažymėti, kad kai kurie komunistai ir dirbantieji nesažiningai atsinešė į savo politinio-idėjinio lygio kėlimą, ne-reguliariai lankė užsiėmimus partinėje varainėje mokykloje bei rateliuose (komunistas Moisejevas, Paruošu igaliotinis drg. Bružas ir keletas kitų). Jieims būtina reikalinga iki ateinančių metų stipriai pasimokyti, kad galėtų užtikrinti savo žinią ir netekti lankytis to paties kurso antrus metus.

Pirmėn partinės organizacijos šliai partinio švietimo mokslo metais daleido eilę stambių trakumų, silpnai kontroliavo ratelių vadovų darbą ir nesuteikė reikiamos paramos. Apsvarstant šių mokslo metų rezultatus, pirmėn partinės organizacijos turi išskelti visus trakumus tiek ratelių organizavimine, tiek užsiėmimui pravedime ir imtis priemonių, kad jie nebūtų kartojami ateinančiai mokslo metais. Visiems komunistams būtina nuolat kelti savo politinį-idėjinį lygį ir nepamiršti rateliuose gautų žinių, o dar labiau ir giliau jas sutvirtinti ir pritaikyti gyvenimine, vykdant visus partijos ir vyriausybės nutarimus, statant šviesią komunizmo ateitį.

V. VILUTIS,
LKP(b) Rokiškio raj. k-to propagandistas

KOMJAUNIMO GYVENIMAS

MOKYKLOS KOMJAUNIMO ORGANIZACIJA KOVOJE SU RELIGINIAIS PRIETARAIS

Mokslas, išaugęs ir sutvirkintas, vaidmenį šioje kovoje vaidina tarybinis mokslas, kuris remiasi materialistine pasaulėliu.

Mokslas laimėjimui įtakoje tarybinė mokykla turi vienas galimybes auklėti jai patikėta jaunimą materialistinėje pasaulėžinijoje, formuoti jaunuolyje laisvą nuo visokų prietarų sąmonę. Tas uždavinys plačiu mastu vykdomas ir Rokiškio I-je vid. mokykloje. Mokykloje yra visa eilė moksleivių, kaip komjaunuoliai Laškovas, Deksny, Kačinskas, moksleivis Pugžlys A. ir kiti, kurie ne tik kad patys atskirau nuo religinių prietarų, bet praveda plačią antireliginę propagandą ir kitu jaunuolių tarpe.

Per gamtos, o taip pat ir XIa kl. (gruporgas drg. per kitas pamokas mokiniai Lingė), X kl. (gruporgas gauna teisingą pasaulio ir drg. Žeilišys), IX kl. (grujo struktūros vaizda, turi porgas drg. Markovas) ir progos susipažinti su Dar- kitos komjaunimo grupės.

Tačiau dar pasitaiko, kad kai kurie, (atsilikusių tėvų įtakoje), moksleiviai nepajėgia atskiratys religinių organizacijų, jos pragaštis, reakcijas, reaktingumas siekius. Tam pavyzdžiu yra pakankamai netik visoje Lietuvoje, bet ir mūsų rajone.

Siame darbe daug pasidarbuoja klasų komjaunimo grupės. Ypač gerais dirba spindinė tarybinio jaunuolio bruozai, ir jie tampa aktyviais kovotojais už galiutinę komunizmo pergale.

F. JUODELIS,
Rokiškio I vid. mokyklos pirmėn komjaunimo organizacijos sekretorius

ŠIŲ PAGRINDŲ PAGERINTI RAJONO MTS DARBĄ

Partija ir vyriausybė bei asmeniskai draugas Stalinas nuolatos rapinasi visokerio-pu socialistinio žemės ūkio išvystymu. Tam reikalui šalies pramonė pagamina vis daugiau ir daugiau tobuliausia žemės ūkio mašinų.

Kad pakelti žemės derlingumą ir išauginti gausius derlius bei palengvinti darba kolukiuose, mūsų šalyje dirba neapraštais platus tinklas MTS, iš kurių mūsų rajone randasi dvi su nemaišiu traktorių bei kitu žemės ūkio mašinų parku. Tai didelė jėga, kuri turi suteikti reikiamą ir operatyvią paramą kolukiams visose žemės ūkio darbuose.

Nežurint to, kad visoje mūsų plačioje Tėvynėje, o taip pat Tarybų Lietuvos diena iš dienos auga mechanizatorių-pirmųnugretos. Mūsų rajono MTS tuo pasigirti negali. Tiesa, ir čia esama atsidavusios mechanizatorių, kaip Panemunėlio MTS traktorinės brigados brigadininkė, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas drg. Kandzerkaitė, prieš laiką išvykdžius pavasario darbų planą daugiau kaip šimtu procentų. Nebogai dirba Rokiškio MTS atskiri traktorininkai—drg. drg. Rakauskas, Pavarotnikas, Spalčys, Malcius ir eilė kitų, kurie taip pat viršijo darbo užduotis. Ypatingai iš jų pasižymi traktorininkas drg. Rakauskas, kasdien išplėdė išdirblio normas nuo 120 iki 170 procentų. Drg. Rakauskas tai atsiekia todėl, kad kruopščiai gilinasi į savo specialybę, mokosi iš mūsų šalies traktorininkų-pirmųnugretų, kaip Pašos Angelinos, Ivano Buniejevo ir kitų. Tačiau visumose rajono MTS, ypač pavasario sėjos metu, dirba nepatenkinamai, ir dėl to pavasario sėjos darbų plano vykdymas sužlugdytas. Rokiškio MTS Samardino vadovaujama traktorių brigada iki gegužės 25 dienos televykdė 22 procentus pavasario darbų užduoties. Pa-

P. Arlauskas

**MŪSŲ MEDŽIAGOS PĒDSAKAIS
PAGERINTI PADĖTI**

"Po Spalio vėlava" laikraščio 31(46) numeruje buvo patalpintas straipsnelis "Pagerinti padėti". Jame buvo nurodoma, kad "Vyturio" kolukyje nėra "Vyturio" kolukis turi laikininką, Rokiškio rajono Ryšių kontoros viršininko

pavaduotojas drg. Mekšėnas praneša, kad korespondencijoje išskeliami faktai atitinka tikrovę. Dabartiniu metu padėtis išstačia - "Vyturio" kolukis turi laikininką, ir spauda pristatomą punktualiai.

KUR TALPINTI KNYGAS?

Toku pavadinimu straipsnyje, išspausdintame "Po Spalio vėlava" 32(47) numeruje, buvo rašoma, kad Salų bibliotekoje nėra knygų spintų ir lentynų.

Rajono Kulturos-švietimo darbo skyriaus vedėjas pra-

LITERATŪRA - MENAS

PR. PALIKEVIČIUS

Naujų dienų aušra

„Auštant buvo sušaudytos 4 grupės; iš viso 69 žmonės. Dauguma jų buvo iš Gon-Cu kaimo; jų amžius maždaug 18 metų.“
(18 laikraštis)

Pavasaris laukoose. Aušta rytas.

Vyšniavos iškanos virš ju...

Su žaidomis krūtinėj, kūnais sudaužytais

Sustojo gretos prie duobių.

Kankinimai ir smurtas nepalauež Jų valios ir jėgų.

Neklupo jie ir nemaldavo graudžiai Uolstrito budeili piktū,

Kad jiems, grandinėm surakinta Gyvenimą vėl sugražintų.

Aušroj pabunda melsvas šilas,

Vejelis pertina šakas.

Lėtai aukštyn vamzdžiai pakyla į krūties plikas.

Šauksmai ir šūvai susipynę,

Nuskubo aildas kalvomis...

Ir kulkų pervertos, krūtinės Pražydo krauso rožemis.

* * *

Tačiau nei kulkum, nei granatom,

Nei pinitigais ir net mirtim

Nesulaikyt, kai siekiai platūs,

Kai laisvės troškulys širdy.

Neverks ir motinos parklupę

Ant kapo kritusių sūnų: —

Tik prakeikimą tars jū lūpos

Žudikams nekalyt žmonių.

Aušra naujų dienų šviejoje,

Aušra gyvenimui laisva —

Jau keliasi gyvent Korėja

Per kraują, mirtį ir kovas.

MŪSŲ KALENDORIUS

Rašytoja—realistė

Š. m. gegužės 30 d. su-kanka 106 m. nuo talentin-gos lietuvių rašytojos Juli-jos Žemaitės-Žymantienės giminimo dienos. Ji gimė 1845 m. gegužės 30 d. Že-maitijoje.

Žemaitė nuo pat mažens labai mėgo skaityt knygas. Budama jau 49 m. amžiaus, ji parašo pirmaj savo kni-rinell „Piršlybos“, kuris, žymaus to meto kalbininko J. Jablonskio pataisytas ir pavadinotas „Rudens vaka-ras“, buvo atspausdintas 1895 m. kalendoriuje.

Ji gerai pažino aplinką ir žmones, giliai jautė jų var-gus ir rūpesčius, todėl jos kūriniai pilni užuojautros vargingiesiems ir pilni ne-apykantos dvarininkams ir įvairiems išnaudotojams.

Savo kūriniais „Keliunė į Šidlavą“, „Kuligai nauda

Rokiškio knygynas gavo šias naujas knygas:

M. Tronkis. ANTIKINĖS LITERATŪROS ISTORIJA. Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1950. Rb 6.

SVARBIASIUJ NUTARIUMI ŽEMĖS ŪKIO KLAUSIMAIS RINKLYNYS. Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1951. Rb 12,55.

vėjai gaudo“, „Nelaimėje“ ir kituose J. Žemaitė ryš-kial parodo kunigų gobšuma ir jų siekių pasipelninti varginčių žmonių saskaita.

J. Žemaitės kūryboje ryš-kial išskiria dvi kartos: senoji—konservatyvi, prieta-ringa karta, ir jaunoji—pažangli, progresyvi, ieš-kanti naujo karta. Jos kūrinių svarbiausiai veikėjai yra ponų ir kunigų išnau-dojamieji valstiečiai ir kai-mo varginčieji.

Žemaitės kūriniai kalba pasižymi dideliu valždingumu ir žodingumu. Jos pa-vydzys paskatino ne vieną mosų rašytoją palaikyti kuo glaudesnis santyklius su liaudių ir iš liaudies gynybimo imti savo kūr-ybų temas ir služetus.

J. Žemaitė mirė 1921 m., sulaukus 76 m. amžiaus.

A. TRAKINIS

KURIAM ATEITI MES

Vidurinėje Azijoje ka-samas per dykumą kana-las, kuris drėkinis mi-žininkus žemes plotus ir beveise dykumą paver-s žydičiu sodu.
(18 laikraštis)

Kuriam ateiti mes

Šviesią, saulėtą, gražią

Savo darbu ir žygiai savais:

Rausiam žemes gelmes,

Naftai šulinius grėžiam,

Plačią stepę užsėsim javais.

Kur anksčiau vien smiltis

Blaškė tyrlaukių vėjas,

Kur gyvybės nebuvo žymės,

Artimoj ateity

Nepažinti atejės

Nuostabios, stebuklingos žaltes.

Sužaliuos dykuma,

Puošis žydičiai sodais,

Puošis medvilnės pūku švelniu.

Ir skambės čia daina,

Džiaugsmo, padėkos žodžiai,

Draugo Stalino vardas kilnus.

Šviesią ateiti mes,

Išsvajotą ir lauką,

Kuriam darbo galtinga ranka.

Mes sujungiam žemes,

Mes suvienijam tautas —

Zydi darbas, vienybė, taika.

....Kirvių smūgialis galingai prašnekom! Ąžidi miestai, sodybos, kaimai! Stai — nors kartą susukti mums teko:
— Musų laisvėi erdvė per mažai!

Visa Tarybų šalis trokštā taikos, kovoja už taiką. Amerikos imperialistai — milijonieriai baigia pasprindt aukštu, ir vis dar jiems atrodė, kad per mažai turtingi. Stengdamies sukurstyti naują karą, jie tikisi iš pinių sau nusikalti antrajį žimtą gyvenimo metų. Bet tvirta liaudies ranka neleis jiems sauvaliauti. Po pasauli sklinda galinges taikos dainos, šukiai, taikių statybų garsai ir taika audžiančių fabrikų ožiai. Imperialistai Stai ką apie tave jaunas, kovoja už taiką, poetas Tuska sako:

....Žmonių kančiom tu nesidžiauk, prakeiktas! Kaip tau atkerstyti, klekvienas žino.

Tu nori aukso — jis užkeiktas.

Jei nenurimasi vietoj aukso gausi — švino!

Moksleivė Laguckaitė savo eilėse pasakoja, koki dideli išpūdai jaunuji ūdryse daro Polio Robsono dainos — taikos dainos.

....Draugai! Poli Robson dainuoja nėnan!

Padangės net sudreba mėlynos.

Paskui tyloje stengsta kloniai, kalnai,

rimtis platičion žemėn nuselina.

Daugelis liaudies poetų prisimena neapsakomus amerikiečių žiaurumus Korėjoje, iškelia korėjiečių didvyriškumą. Lungevičius savo eiles skiria Korėjos didvyriui:

....Dar tebevyksta mošiai ir skerdynės, bet nebebaistus jie, prie galo pačio.
o tau, kad laisvę narsiai gynei,
visas tauta ūrdingai taria: „Ačin“!

Millijonai pasaulio darbo žmonių gyvena didžiojo genijaus Lenino idėjomis, žengia jo žingsniais į komunizmo pergale, vedami mokytojo draugo Stalino.

Jauna liaudies poetė Pupelytė visur ir vi-sada prisimena Leniną:

....Nemiršta genijai ir amžinai gyvena,
nemiršta vardas Lenino šviesus.

Idėjos gyvos amžinai rusena,

pasauliui Leninas yra ir bus!

LIAUDIES ŠIRDIES KALBA

Mūsų rajono darbo žmonės kasdien vis žen-gia į dienius laimėjimus, savo našiu darbu irodė atsidavimą ir meilę bolševikų partijai, ta-rybinei vyriausybei ir mylimajam tautų vadui draugui Staliniui.

Darbo žmonės tą savo meilę išreiškia taip pat dainose, ellėse, pasiskymuose.

Redakcija kasdien gauna eilę kolukiečių, darbininkų ir tarsiųjaučių laiškų, kuriuose pa-prastals, bet nuoširdžiai, žodžiai išlejamas beribis pasitikėjimas ir pasididžiavimas tarybine santvarke — demokratikiausia pasaulyne. Dar-bo žmonės savo pasitikėjimą įpina į eliuotus posmus.

Štai darbininkas Tuska, pasakedamas apie laimingą, linksmą gyvenimą didžiojoje broliškųjų respubliką šeimoje, rašo:

....Tarybų šaly nér varguolio nei pono, Šicia lygus — ar jaunas, ar senas.

Prie Amaro, prie Volgos ar tyliojo Dono Visi lygili laimėjimai gyvena”.

Iškeldamas Tarybų Lietuvos darbo žmonių melle genialiajam mokytojui draugui Staliniui, tas pats darbo poetas išreiškia:

....Kasdien rytąsios šviesesnis vis švinta, į jį veda mus raudona vėliava.

O kelius į tą šviesių rytą skina Stalino tvirta ranka.

Komjaunimas — priešakinis jaunimo būrys. Jis petis petin su bolševiku partija žengia į socialistinius laimėjimus. Apibūdinamas kom-jaunimo šlovė, jaunas poetas komjaunolis E. Uldukis rašo:

....Drasus, ryžtingas žengla jis per žeme, garbingas darbo žygį apgaubtas šlovė.

Ne jam likimas — jis likimui lemia pakrypti reikiama linkme”.

I savo elėrastį, pavadintą „Mes einam ten, kur Stalinas veda“, „Svyturio“ kolukų kolukėtis Markevičius įpina savo tyros bolševikinės ūrdies balsą:

....Mes einam, kur Stalinas veda, kur komunizmo bokštai švyti.

Ten žygioja mūs šaušinios brigados, kur Lenino gairėm keliai nusmaigstyti”.

Nupiešdamas gausius kolukiečių darbadie-nius ir paragindamas kolukiečių sočlenkytiauti, pasiaukojančiai dirbtai socialistinės Tėvy-nės labui, kolukietis Matiukas rašo:

....Kas netingi, o dirba ir pluša, kas kasdien eina plauti ir arti, tam ūrdis laime tyvkloja, muša: daugel centnerių gauna iš karto”.

Su užsidesigimu jaunas poetas Lašas eilėmis pasakoja apie tarybinio traktorininko pa-triotiškumą, iškelia jo uždavinius ir autoriteta. Eilėraščio pabaigoje poetas traktorinink skati-na:

....Tvrtai valdyk traktorių plieno, tarybinis darbo stūnau!

Kitame eilėraštyje jis kalba, su kokiui milžinišku gamybiiniu pakilimiu dirba ši pavasa-ri kolukiečių laukoose, kaip jie stengiasi išsa-ginti aukštą derlių, lenktyniaudami aria dir-vas:

....Anksčiau buvo žemė mūs, išsiligus mūs dainų. Sveika, žeme! Tavo busim! Arkim, arkim [daug vagų!]

Stai kaip gražiai apibūdina moksleivis Uldukis vykstančias didžiausias komunizmo sta-bytas Kara-kumo dykumo:

....Bėgs vanduo kanalais ir drėkinis smėlynus, susiubuos bekrasčiai kolukų laukai.

Ten, kur vakar augo druskės ir pelynai,

ryt didžiuliai plotaus sužaliuos darzai”.

Darbo žmonės rašo apie tarybų šalies sta-chanovinį judėjimą. Savo eilėse darbininkai pa-rodo priesakinį darbo pirmūn patyrimą, nupie-šia milžiniškus pramonės laimėjimus. Kalbė-dama apie taikų išlaissvintos Lietuvos darbininkų kurybinį kelią, darbininkė Sasnauskaitė sako:

IVYKIAI KOREJOJE

LIAUDIES ARMIJOS VYRIAUSIOSIOS VADOVYBĖS PRANEŠIMAS

PCHENJANAS, V. 27 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausioji vadovybė šandien pranešė, kad paskutinio laiku Liaudies armijos dalys glaudžioje saveikoje su kinų savanoriais padarė žymius nuostolius 11 amerikiečių pulki, anglų ir turkų brigados ir 6 lisinmanininkų divizijoms.

Priešo dalys neteko užmuštakė ir sužeistais: amerikiečių armija — 12 926 žmonių, anglų armija — 5 599 žmonių, prancūzų dalys 522, turkų dalys — 900, filipiniečių dalys — 582, lisynmanininkų armija — 12 349 žmonių. Iš viso užmušta 46 378 žmonės.

Paimta į nelaisvę: ameri-

kiečių — 1 447, tame tarpe Amerikos 2-sios divizijos 23-ojo pulko vadai; anglų — 1 286, tame tarpe pėstininkų pulko vadai ir atskirų bataliono vadai; lisynmanininkų, prancūzų, turkų, filipiniečių ir gomindanininkų — 12 915 žmonių, tame tarpe lisynmaninės armijos 8-ojo ir 3-ojo pulku vadai. Iš viso paimta į nelaisvę 15 648 priešo kareivai ir karininkai.

Paimta šie laimikiai: į valių kalibrų papabulką — 775, šautuvą — 30 089, zenitinių kulkosvaidžių — 106, sunklujų kulkosvaidžių — 347, lengvųjų kulkosvaidžių — 692, automatų — 12 133, automašinų — 1 236, šarvuociai — 29, tankų — 60, telefono aparatu — 486.

Šaudmenys ir kiti laimikiai tebeskaiciuojami.

Sunaikinta kovinės technikos: automašinų — 241, šarvuociai — 13, tankų — 134. Numušta daugiau kaip 100 ir apgadinta daugiau kaip 50 priešo lektuvų.

(ELTA).

PCHENJANAS, V. 28 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausioji vadovybė šandien pranešė, kad Liaudies armijos dalys glaudžioje saveikoje su kinų savanoriais visuose frontuose atrėmė įnirtingas priešo kontratakas ir sustiprino anksčiau užimtas pozicijas.

Gegužės 28 d. buvo numušti 3 priešo lektuvai.

(ELTA).

LIAUDIES DEMOKRATIJOS ŠALYE

Slovakijos industrializavimas

Vienas pirmiaeilių Čekoslovakijos respublikos penkmečio plano uždaviniai yra Slovakijos industrializavimas. Slovakija — stambi sritis, kurioje gyvena beveik trečdalis visų šalies gyventojų.

Cekoslovakijos komunistų partijos CK Vasario plenumas priėmė specialų nutarimą dėl Slovakijos industrializavimo tempu paspartinimo. Pagal planą penkmečio pabaigoje (1953 m.) Slovakijos pramonės gamyba turėjo viršyti 1948 metų lygi 83 procentais. Komunistų partija iškėlė uždavinį padidinti gamybą 168 procentais, tai yra viršyti pirmiau numatyta lygi du kartus.

„Išlyginti skirtuma tarp Čekijos sričių ir Slovakijos, — pabrėžė K. Gotvaldas, — yra ne teli vienas socializmo tikslų mūsų šalyje, bet viena jo pergalės salygų“.

Praeityje Slovakijos pramonės vystymasi dirbtinai sulaikyavo buržuazija, kurie siekė išlaikyti Slovakijos atsilikusios agrarinės srities padėtyje. Negausios Slovakijos įmonės buvo aprūpinotos pasenusiems įrengimais ir beveik nebuvu plečiamos. Metalų išmetė augo nedarbas, kuris privertė dešimtis tūkstančių slovakų emigravoti užsienini darbo ieškojti.

Tarybinė Armijai išvadavus Čekoslovakiją, komunistų partija ir liaudies vyriausybė iškėlė klausimą dėl Slovakijos industrializavimo. Jau 1948 metais, išvykdžius dviejų metų liaudies užtikrino planą, Slovakijos pramonės gamyba du kartus viršijo 1937 metų lygi. Dar didesnius laimėjimus pasiekė Slovakijos pramonė sekaničiai metalai. Taip, pirmaisiais penkmečio metais (1949 m.) pramonės produkcijos apimtis Slovakijoje išsilaugo palyginti su 1948

metais 20 procentų, o antroiais penkmečio metais praejusių metų lygis buvo viršytas 21,6 procento. Per pastaruosius penkerius metus Slovakijoje pastatyta 50 stamblių fabrikų ir gamyklų.

Bodinga Slovakijos industrializavimo ypatybė yra spartus sunkiosios pramonės vystymasis. Jeigu 1949 metais sunkiosios pramonės gamybos apimtis padidėjo 10,7 procento, tai 1950 metais jis jau išaugo 25,7 procento, o šliaus metais padidės 33 procentais. Ypatingas dėmesys skiriamas tokiomis svarbiomis pramonės sektorių, kaip kalnakasyba, energetika, metalurgija. Penkmečio pabaigoje geležies rudos išskalmės padidės trighbai palyginti su pirmaisiais plano metmenimis. Elektros energijos gamyba keturis kartus virsės 1950 metų lygi. Kitaip sakant, Slovakijoje bus gaminama tiek elektros energijos, kiek ligi karo buvo gaminama visoje Čekoslovakijoje.

Per artimiausius 2–3 metus Rytų Slovakija galės iš esmės remties nuosava kuro ir energetikos baze. Eilėje rytiniu rajonu, pavyzdžiu, Oravijo, Kisucėje, kur praeityje nebuvu jokių pramonės, bus pastatyti nauji fabrikai ir gamyklos, tame tarpe stambiausias srityje metalurgijos kombinatas, kurio statybą prasidės šliaus metalas. Apie industrializacijos užmogių liudija ir toks faktas, jog 1953 metais kapitalo investicijos į Slovakijos pramonę padidės, palyginti su 1948 metais, daugiau kaip 4 kartus.

Slovakijoje visiems amžiams likviduotas nedarbas. Kasmet į pramonę stoja dirbtinės dešimtys tūkstančių naujų darbininkų. Penkme-

čio pabaigoje darbininkų klasės skalės pasieks 340 tūkstančių žmonių. Tai beveik pusketvirti karto daugiau, negu 1937 metais. Fabrikuose ir gamyklose veikia gausus tinklas mokyklų ir kursų darbininkų kvalifikacijai keilti.

Kartu su visa respublikos darbininkų klase Slovakijos darbo žmonės kovoja už aukštą darbo našumą, už produkcijos gamybos padidinimą, už jos kokybės pagerinimą. Įmonėse ir sachtose, naujose statybose vis plačiau vystosi socialistinis lenktyniavimas ir sparťolių, racionalizatorių bei novatorių judėjimas.

Darbininkai plačiai išnaudoja priešakinį tarybinį stachanovininkų patyrinį ir pastieka puikius laimėjimus.

Sėkminges industrializavimas padeda nenukryps tamai kelti darbo žmonių gyvenimo lygi. Penkmečio pabaigoje Slovakijos nacionalinės pajamų padidės palyginti su 1948 metais daugiau kaip du kartus. Gyventojai gaus 50,4 procento daugiau mėsos, 30,9 procento daugiau tekstilės gaminijų, 16,3 procento daugiau alyvynės ir t. t.

Praslinks keletas metų ir Slovakijos iš atsilikusios agrarinės srities pavirs priešakinė industriale-agrarine Čekoslovakijos respublikos sritimi. Laimės tam yra tai, kad socialistinėi statybai vadovauja Čekoslovakijos komunistų partija, jog respublika gauna nuolatinę pagalbą iš savo išvaduojuoto ir bičiulio — Tarybų Sąjungos ir plačiai išnaudoja turtingiausią nugalėjusio socializmo šalies patyriną.

Remdamasi Tarybų Sąjunga, Čekoslovakijos respublika tvirtai žengia socializmo statybos keliu.

D. Danilovas

MAŽASIS FELJETONAS

Pirmoj eilėj — kaimynėms...

Kai kurie klausia:

— Ko tamsta šaukiat? Čia, rodos, kurčiu néra. Vedėja nuleidžia balsą viena okta žemiau. Gi drg. Jegoroviene, kiek tik turi jėgu, rėkia:

— Aš nešaukiu, o tik paaskinill!!!

I parduotuvėje įėina senutė su mažu anuku ant rankų. Pirkėjai noriai sutelkia į tai pirmenybę ir užleidžia vieta prie stalo. Tačiau pardavėjės žiauriai senutę pavarė šalin. Vėl kartoja tokis pat riksas:

— Iš kur tą vaiką ištraukė? Juk jis ne tavo!

Nemandagumu pasižymi ir Rokiškio universmagro manufaktūros skyriaus pardavėja drg. Eigelyjeva.

Domu, kodėl šitokio riksmo bei nemandagaus elgesio su pirkėjais iki šiol nesiširdo Rokiškio Vartotojų kooperatyvo kontoros ir universmagro vadovai?

Skaityojas į ši klausimą atsakys:

— Jie viską girdi, nes tokį šukavimą ir kurčias išgirsta... Stai kas — nenori išvadu daryti.

Rokiškio miesto dirbančiųjų primena, kad pasipiktinamas drg. drg. Šimkuniene, Jegorovienei ir Eigelyjevo netaktiku elgesiu ir neteisingu darbo stiliumi kasdien kyla. Reikalaujama, kad minėtos darbuotojos butų nedelsiant reikiamai sudraustos ir nežemintys tarabinės prekybos darbuotojų vardo. A. Gražinės

Mums Rado

Pažada, bet nevykdo

Nuo 1949 m., LTSR Ministeru Tarybos nutarimu, buvusio Rokiškio dvaro centrinių rūmų ir parkas perduoti rajono Kultūros namams. Šiu rūmų atremontavimui su Pramkombinatu ir rajonine Remonto kontora praėjusių metais buvo sudaryta sutartis. Tačiau dėl šių įstaigų vadovų nerupestingumo remonto darbai dar beveik nepradėti. Pramkombinato direktorius drg. Bažura nuo balandžio mėn. nesugebėjo suorganizuoti brigadą durų ir langų atremontavimui. Daug kartų buvo kreiptasi į minėtų įstaigų vadovus dėl rūmų atremontavimo ir kiekvieną kartą buvo pažadėta. Tačiau pažadai ir liko nepažadėti, o rūmų iki šio laiko tebestovi neremontuojami.

Laikas Pramkombinato ir Remonto kontoros vadovams įvykdyti duotus pažadus ir artimiausius laikus atliki šiu rūmų remonta.

J. Jokšas

Sportas

Futbolo

Sekmadienį Rokiškio miesto stadione įvyko „Tiesos“ taurės I-jo etapo futbolo rungtynės tarp vienos „Žalgirio“ ir I vid. m-los komandų. Pirmame kėlinyje Šeškovo gražiai paduota kampinė Nastiukovas galva pasiūmia į vartus. Antrame kėlinyje dominuoja žalgiriečiai, kurie pasiekia dar

3 įvarčius (Nastiukovas — 1, Šeškolas — 2). Tuo būdu Rokiškio „Žalgirio“ komanda, laimėjusi rungtynes prieš I vid. m-los komandą sanitukiu 4:0 (1:0), iškovojo teisę dalyvauti tolimesnėse taurės varžybose.

J. Marcinauskas

Atsakingasis redaktorius
P. BAJORIŪNAS